

Nr 4

Utrikesutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av Europarådets rådgivande församling år 1955 vid dess sjunde ordinarie möte fattade beslut.

Genom en den 23 mars 1956 dagtecknad, till utrikesutskottet hänvisad proposition, nr 145, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden samma dag, begärt riksdagens yttrande angående vissa av Europarådsförsamlingens år 1955 vid dess sjunde ordinarie möte fattade beslut, nämligen rekommendation (nr 75) om rapporten från Europarådets särskilde representant för nationella flyktingar och överbefolkning, resolution (nr 82) med svar på den fjärde rapporten om Förenta Nationernas flyktingkommissaries verksamhet, rekommendation (nr 77) om Västeuropas ekonomiska integration, resolution (nr 89) om en europeisk atomenergiorganisation, resolution (nr 90) om upprättande av en allmän gemensam marknad, rekommendation (nr 78) om förbindelserna mellan Europarådet och OEEC:s avdelning för livsmedel och jordbruk, rekommendation (nr 91) om Sydeuropas ekonomiska utveckling, resolution (nr 72) med svar på OEEC:s sjätte årsrapport, rekommendation (nr 79) om förslaget till europeisk konvention för fredlig lösning av tvister, rekommendation (nr 82) om reduktion av tulltariffer, rekommendation (nr 83) om klagomål från enskilda jämlikt konventionen om de mänskliga rättigheterna, rekommendation (nr 84) om förenkling av gränsformaliteter för resenärer, rekommendation (nr 85) om förenkling av formaliteterna vid flygplatser, rekommendation (nr 86) om underlättande av flyktingars resor, rekommendation (nr 87) om statslöshet, resolution (nr 69) med svar på ILO:s fjärde rapport, resolution (nr 70) om åtgärder för att omsätta i praktiken resolution 61/1954 om förbindelserna mellan rådgivande församlingen och de nationella parlamenten, resolution (nr 87) om en gemensam europeisk politik vid kommande östvästkonferenser.

Beträffande beslutens innehåll får utskottet hänvisa till såsom bilagor till detta utlåtande fogade texter.

Departementschefen har beträffande vissa av besluten anfört följande.

Vad angår rekommendationen 75 om flykting- och överbefolkningsproblemen, har från svensk sida ansetts att dessa tvenne problem icke borde behandlas i ett sammanhang utan var för sig. Svenska regeringen har icke velat ställa i utsikt deltagande i en hjälpfond, avsedd för åtgärder varigenom olägenheterna av överbefolkningen i vissa länder kunde mildras. Vid rekommendationens behandling i ministerkommittén har också räknats med att ett blivande avtal i ämnet icke kommer att biträdas av samtliga medlemsstater.

I rekommendationen 82 innefattas en välkommen förnyad vädjan till förman för en gradvis reduktion av medlemsstaternas tulltariffer. Ministerkommittén har dock hittills ej kunnat enas om någon annan åtgärd i frågan än rekommendationens översändande för kännedom till den inom GATT:s ram anordnade tullsänkingskonferensen.

Genom resolutionen 69 har församlingen velat precisera sitt förhållande till Internationella arbetsorganisationen. Därvid har församlingen icke blott understrukit värdet i vissa fall av regionala överenskommelser i sociala ämnen utan dessutom gjort gällande att Europarådet bör generellt sett utgöra ramen för europeisk politik, inklusive socialpolitik. Det är givet att sådana vittgående anspråk skall leda till kompetenskonflikter med ILO. Ministerkommittén har därför med allt fog gjort en reservation vid rekommendationens överlämnande till ILO för kännedom.

Resolutionen 87 om en gemensam europeisk politik vid kommande östvästkonferenser blev av ministerkommittén omredigerad, bl. a. därför att de behandlade frågorna kommit i ett nytt läge efter församlingens möte. Ministerkommitténs resolution begränsar sig till ett uttalande i Tysklandsfrågan. Såsom ovan anmärkts, gjordes från svensk sida en reservation, varigenom framhölls, att den svenska delegationen ville understryka vikten av att en återförening av Tyskland ägde rum på grundvalen av fria val men att delegationen icke i övrigt önskade ta ställning till villkoren för en återförening.

Utskottet. Av den i propositionen intagna redogörelsen för rekommendation 75 om flykting- och överbefolkningsproblem framgår, att den svenske representanten i ministerkommittén nedlade sin röst vid omröstning om en i december 1954 fattad resolution, varigenom ministerkommittén uppdrog åt Europarådets särskilde representant för flykting- och överbefolkningsfrågor att presentera förslag beträffande en föreslagen fond, ur vil-

ken lån skulle beviljas för att möjliggöra för de hjälpbehövande att etablera sig i eller utanför Europa. Den svenske representanten motiverade sin röstnedläggning med att resolutionen skulle medföra förpliktelser, som man på svensk sida icke vore beredd att påtaga sig. Departementschefen har närmare belyst denna ståndpunkt i sitt anförande till statsrådsprotokollet.

Utskottet finner ingen anledning till erinran emot den från svensk sida intagna ståndpunkten i denna fråga.

Beträffande rekommendationen 79 om förslaget till en europeisk konvention för fredlig lösning av tvister har utskottet med tillfredsställelse noterat, att det från svensk sida i expertkommittén väckta förslaget i ämnet i väsentlig grad beaktats i den av församlingen godkända resolutionen.

Ministerkommittén, som vid sitt möte i december 1955 behandlade resolution 87 om en gemensam europeisk politik vid kommande öst-västkonferenser, antog därvid en resolution, som tog fasta på kärnpunkten i församlingsresolutionen, nämligen frågan om Tysklands återförening. I samband med resolutionens behandling förklarade den svenske representanten i ministerkommittén, att man genom att rösta för resolutionen från svensk sida ville understryka vikten av att en återförening av Tyskland ägde rum och att detta skedde på grundvalen av fria val samt att svenska delegationen icke i övrigt önskade ta ställning till villkoren för en återförening.

Utskottet ansluter sig till denna av den svenske representanten i ministerkommittén avgivna förklaring.

Till de övriga i propositionen återgivna besluten finner utskottet icke anledning till särskilt uttalande föreligga.

Utskottet hemställer,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening giva till känna vad utskottet anfört.

Stockholm den 26 april 1956

På utrikesutskottets vägnar:

RICKARD SANDLER

Vid ärendets behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Sandler, Strand, Sjödahl, Sundelin, Elmgren, Birger Andersson, Georg Pettersson;

från andra kammaren: herrar Pettersson i Dahl, Fast, Svensson i Ljungskile, Hallén, Kristensson, Andersson i Malmö, Edberg, von Friesen.